

Raadsinformatiebrief/Deelnemersinformatiebrief: ***Het Gegevenshuis, vier jaar verder***

Ruim vier jaar geleden werd het openbaar lichaam Het Gegevenshuis opgericht. De besluiten tot oprichting door de colleges van Burgemeester en Wethouders en de toestemming van Raden hiervoor waren gebaseerd op een uitgewerkte businesscase. Tijd om te spiegelen hoe een en ander in de praktijk is gebracht.

Het Gegevenshuis werd als gebiedsonafhankelijk gemeenschappelijke regeling door de acht Parkstadgemeenten opgericht voor het administratief en geometrisch beheer van basisregistraties. Het besef dat de kwaliteit, actualiteit, volledigheid en juistheid van data in toenemende mate van cruciaal belang zijn voor zowel beleid, uitvoering als dienstverlening was een belangrijke drijfveer. Als een van de eerste organisaties in Nederland stond Het Gegevenshuis voor de integrale benadering van basis- en kernregistraties. Ontzorging moest de deelnemer op dit specifieke uitvoeringvlak continuïteit, kwaliteit en kostenreductie opleveren. Als strategische pijlers van Het Gegevenshuis werden in de businesscase genoemd: groei en innovatie.

Groei

Een openbaar lichaam met Algemeen en Dagelijks Bestuur dient voldoende omvang te hebben om robuust te zijn en continuïteit en kwaliteit te kunnen leveren in een razendsnel ontwikkelende wereld van administratieve- en geometrische data. Om dit te bereiken diende Het Gegevenshuis te groeien. Groei is gerealiseerd door nieuwe toetreders: Schinnen (thans Beekdaelen), Eijsden-Margraten, Vaals en het Waterschap Limburg (uitsluitend voor het beheer van de BGT) traden toe. In december 2019 heeft de raad van Sittard-Geleen ingestemd met een besluit tot toetreding per 1 april 2020. De gemeenten Valkenburg aan de Geul en Beesel hebben ervoor gekozen om het product Wkpb af te nemen zonder toetreding. Verder verzorgt Het Gegevenshuis dienstverlening aan derden waaronder de Brandweer Zuid-Limburg, Stadsregio Parkstad Limburg, Regionaal Orgaan Woningcorporaties (ROW), Mijwater B.V., Informatiecentrum na-ijlende effecten steenkolenwinning, provincie Limburg en BsGW. Niet alle gemeenten waarmee gesprekken zijn gevoerd hebben besloten tot toetreding. Iedere gemeente maakt haar eigen afweging. Groei werd ook gerealiseerd door nieuwe producten en diensten aan te bieden: het beheer van de statische rioolgegevens, huisaansluitingen, riooladviezen, het databeheer openbare ruimte (grijs en groen) en databeheer na-ijlende effecten steenkolenwinning. Tenslotte werd groei gerealiseerd doordat de deelnemers meer producten gingen afnemen, zoals landmeten en thematische kaarten. De groei had groter kunnen zijn als alle deelnemers het volledige productarsenaal af zouden nemen. Had de eerste begroting een omvang van bijna 1,7 miljoen euro, de (bijgestelde) begroting voor 2020 zal over de 4 miljoen gaan en dat terwijl de productprijzen behoudens inflatie niet zijn gestegen.

Innovatie

Innovatief ging Het Gegevenshuis van start met de integrale aanpak van het beheer van de (basis)registraties. Inmiddels ijveren VNG, Ministerie van BZK en de Waarderingskamer voor een integrale objectenregistratie, waarover later meer. Innovaties werden toegepast bij de techniek voor het landmeten, bij het karteren vanaf luchtfoto's, bij het creëren van puntenwolken (voor driedimensionale modellen) en het geautomatiseerd uitvoeren van mutatiedetectie. Er werd meegedaan aan landelijke pilots, zoals het gebruik van geodata in het sociaal domein, de ontwikkeling van een driedimensionaal model als basis voor de Omgevingswet en het gebruik van bouwwerkinformatiemodellen (BIM).

De gemeentelijke vraag naar toepassing van geo-data in andere domeinen blijft achter ten opzichte van de mogelijkheden die er zijn. Het blijkt in de praktijk dat de boodschap inzake het inzetten van de kaart bij beleid en uitvoering moeilijk is over te brengen bij andere gemeentelijke domeinen.

Verder werd onderzoek gedaan naar innovatieve manieren van inwinning via beeldmateriaal en lasers. Ook wordt onderzoek gedaan naar de aanschaf van een grondradar teneinde alle kabels en leidingen driedimensionaal in beeld te brengen waardoor graaf- en gevolgschade zoveel mogelijk voorkomen kan worden. Met diverse externe partners wordt onderzocht op welke wijze kunstmatige intelligentie kan worden ingezet bij onder andere het datagestuurd werken en het beoordelen van Geodata.

Prestaties

De te leveren prestaties zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten en productbladen met productspecificaties, omvang en prestatie-indicatoren. Per kwartaal wordt een rapportage voor de deelnemers gemaakt waarbij de feitelijk geleverde dienstverlening afgezet wordt tegen deze prestatie-indicatoren. In het algemeen kan worden gesteld dat de overeengekomen prestaties steeds worden geleverd. Afwijkingen zijn uitzonderingen die vrijwel steeds een aanwijsbare oorzaak hebben. In deze gevallen worden er aanvullende afspraken gemaakt en maatregelen getroffen om weer in lijn te komen met de vastgestelde prestatie-indicatoren.

Bedrijfsvoering en financieel

De deelnemers dragen bij op basis van de soort en hoeveelheden aan producten die de deelnemer afneemt. De begrotingen van Het Gegevenshuis zijn steeds gebaseerd op actuele kengetallen die input leveren voor voorcalculaties van daadwerkelijke loonkosten en feitelijk aangegane verplichtingen per product. Hierdoor loopt de begroting en de feitelijke uitputting vrijwel steeds in de pas en mede door groei gedurende het jaar, is tot nog toe steeds sprake geweest van een batig saldo. Het Gegevenshuis heeft dan ook als gemeenschappelijke regeling geen algemene reserve. De prijs per product is niet gestegen, behalve de prijsstijgingen die direct met de inflatie samenhangen. Extra kosten die nodig zijn voor implementatie van wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van privacy en beveiliging of kosten voor het professionaliseren van de bedrijfsvoering of extra managementcapaciteit konden door efficiencywinsten, onder meer door de groei van de organisatie, worden opgevangen zonder dat de productprijs moest worden aangepast. Beide trajecten zijn structureel verankerd in de meerjarenraming. Deelnemers gaan alleen meer bijdragen als ze meer producten en diensten gaan afnemen. Als de organisatie nog verder groeit, zal het hierdoor ontstane efficiencyvoordeel leiden tot verlaging van de bijdrage per deelnemer. Los van efficiencyvoordelen is bezuinigen op de kosten niet mogelijk zonder tegelijk de aantallen en/of kwaliteit van de dienstverlening te verminderen.

Ontwikkelingen

Landelijk is de gang richting integrale objectenregistratie ingezet. Dat betekent dat de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en op termijn het databeheer openbare ruimte (BOR) zal verworden tot één integrale registratie, administratief en geometrisch. Zoals eerder aangegeven is Het Gegevenshuis klaar voor deze ingrijpende verandering en worden concreet, samen met de gemeenschappelijke belastingdienst BsGW stappen in die richting gezet.

Aanleiding voor deze samenwerking vormt de wettelijke verplichting waarbij BsGW de WOZ-waarde moet waarderen op gebruiksoppervlak (m²) in plaats van inhoud (m³). Met behulp van fotografie, bouwtekeningen en eventueel opnames wordt de werkelijkheid vergeleken met de bestanden als opgenomen in de BGT, BAG en WOZ en indien noodzakelijk in alle landelijke en regionale registraties aangepast en het gebruiksoppervlak opgenomen. De aanpak samen met BsGW is uniek in Nederland en leidt tot een enorme kwaliteitsimpuls waardoor de data voor nog meer doeleinden ingezet kunnen worden. Voor de toekomstige beheerorganisatie wordt toegewerkt naar een zodanig gegevensbeheer dat BsGW in staat wordt gesteld om datagestuurd te kunnen waarderen.

Een samenhangende driedimensionale objectenregistratie zal in de toekomst als basis dienen voor de te ontwikkelen omgevingsplannen, waardoor het belang van actuele, juiste en volledige data alleen maar toeneemt.

Verder zullen geodata in toenemende mate ook in andere domeinen gebruikt worden voor beleid, uitvoering en dienstverlening. Business intelligence zal worden verrijkt tot location intelligence. Niet alleen voor het beheer van de openbare ruimte of de ruimtelijke ordening, maar ook in het sociaal domein, openbare orde, waterbeheer, veiligheid en belastingen. De stap naar artificial intelligence waarbij (met hulp van externen) diverse voorspelmodellen worden ontwikkeld die ingezet kunnen worden voor de ontwikkeling van beleid, is dan nog maar klein en in tijd staan we op de vooravond.

Conclusie

De algemene conclusie laat zien dat de verwachtingen in de businesscase door Het Gegevenshuis worden gerealiseerd op ontzorging van de deelnemers, groei, innovatie en financiën.

Het Gegevenshuis is klaar voor nieuwe stappen in de digitale revolutie en past daarmee naadloos in de regio die wil excelleren op het gebied van smart services. Verder inzetten op groei en innovatie leidt tot versterking van deze positie.

Landgraaf, januari 2020.

Het Algemeen Bestuur van Het Gegevenshuis.